

TÍÐINDI

- LÆRARAR UNDIRVÍSA OV NÓGVAR TÍMAR

46 ára gamli Jacob Eli S. Olsen úr Havn, er nývaldur formaður í Føroya Lærarafelag. Eitt av hansara hjartamálum er, at lærarar fáa tíð at gera arbeiðið væl og ikki verða trýstir til fleiri undirvísingartímar fyri at samlaða fíggingin gongur upp

- Seinnu árinu eru lærarar í fólkháskúlanum trýstir av Mentamálaráðnum at undirvísa ein til tveir tímar meira um vikuna. Hetta er gjørt við, at tíðin, lærarar eru løntir at gera annað virksemi enn undirvísing, er pressað niður. Einasta mál hjá ráðnum við hesum er, at fáa meira fyri minni. Hetta má broytast, tí at læraraarbeiði er so nógv annað enn undirvísing, sigur Jacob Eli.

Fleiri lærarar undirvísa 27 ella 28 tímar um vikuna, men hetta heldur nývaldi formaðurin er ov nógv.

Fyrr var tað 26 tímar, ið lærarar undirvístu.

- Eg eri vanur, at samanbera tað við, at tá ið ein hevur runnið 800 metrar, so er ein sera

móður. Tá má lóðast aftur, sigur Jacob Eli.

Toftamaður í Havn

Jákup Eli er upprunaliga toftamaður, men kallar seg eisini hálvan skopun-ing. Seinastu árinu hevur hann tó búð í Havn. Í viðfórinum hevur hann eitt stóðisár í stódd- og alisfrøði á Setrinum.

Hann fekk lærara-prógv í 2000. Hann hevur verður lærari í Lundergårdskolen í Hjørring í Danmark, í Tofta skúla, á Miðnámskúlanum á Kambsdali og síðan 2004 hevur hann verið lærari í Eysturskúlanum. Har hevur hann eisini virkað sum stóddfrøðisvegleiðari. Hesa seinastu útbúgvingina tók hann fyri tveimum árum síðani.

Føroyskir lærarar undirvísa mest í Norðurlondum

- Lærarar í Føroyum eru teir í Norðurlondum, ið undirvísa einamest. Tímatalið hjá næmingum í Føroyum er hægri enn í Finnlandi. Tað sama er eisini við tímatalinum ein lærara undirvísir, tað er eisini hægri hjá okkum enn í Finnlandi. Eg haldi hetta ger mun, tí við færri tímum kann lærarin verða betur fyri til einstaka tíman, sigur Jacob Eli.

Í Danmark vórðu lærarar trýstir at undirvísa fleiri tímar um vikuna eftir skúlaformin. Tá fóru lærarar upp á 28 til 29 tímar um vikuna.

- Fleiri kommunur í Danmark hava sæð trupulleikarnar av

hesum, at lærarar undirvísa so nógv. Tað fæst ikki meira burtur úr lærarunum á hendan hátt, tí at byrðan er ov stór, og góðskan minkar. Tí hava fleiri kommunur avtalað, at lærarar í teirra øki skulu undirvísa færri tímar. Í Ballerup kommunu til dømis er avtalað gjørt um, at ein lærari í mesta lagi kann undirvísa 25 tímar um vikuna.

- At lækka tímatalið, ið lærarar undirvísa, kostar, men nú ætlanin er, at tímatalið hjá næmingunum skal lækka, so kundi tímatalið hjá lærarunum lækkað samsvarandi, so gongur upp.

Bæði undirvísing og annað virksemi

Jacob Eli vísir á, at arbeiðstíðin hjá einum lærara kann býtast sundur í tveir høvuðspartar. Tann størri parturin er tíð til undirvísing, og restin er tíð til annað virksemi enn undirvísing. - Tann parturin av arbeiðstíðini, ið hoyrir til undirvísingina, er neyvt lýstur í arbeiðstíðaravtaluni, hesum nýtast lærarar ikki at hyggja nógv at. Øðrvísi er við hinum partinum, ið er tíðin hjá lærarum at røkja annað virksemi enn undirvísing í síni arbeiðstíð. Hesum eigur lærarin at fylgja væl við í, tí hesin parturin er broyttur seinni árinu. Lærarar eiga at vita, hvørjar uppgávur eru teirra, og hvussu nógv tíð er tillutað til hvørja. Í hesum parti eru uppgávur sum samstarv við starvsfelagar og heim, uppgávurætting, seturskúlar og skeið.

Renna meira fyri somu løn

Jacob Eli vísir á, at

arbeiðstíðin hjá lærarum til annað virksemi enn undirvísing er tódnað seinnu árinu í samsvari við, at játtanin til fólkskúlan ikki er dagførd. Tí fáa skúlar og lærarar ikki havt sama virksemi sum undanfarin ár. Orsakað av hesum er tað av týðningi hjá lærarum at fylgja væl við tíðini, ið er skrásett til annað virksemi, og at samstarva við skúlaleiðaran at útgreina hendan partin, so at tað slepst undan misskiljingum og gitingum.

- Felagið og álitisfólk fáa javnan fyrispurningar frá lærarum um teirra virksemisætlan, tí at lærarar kenna seg at renna meira fyri minni. Og rætt er, at fleiri lærarar mugu renna meira fyri somu løn, tí at tíðin, ið er tillutað til einstaku uppgávnar, er skerd, og lærarar undirvísa meira. Lærarar mugu tí venja seg við at fylgja við í síni virksemisætlan og leggja orku í hvørja uppgávu samsvarandi við tað, tey eru lønt at gera, sigur Jacob Eli.

Meira tvørfakligt samstarvi

Nýggi formaðurin sigur, at tørvur er á, at arbeið verður meira við samstarvi innan ymiskar bólkar enn at krevja at lærarar undirvísa fleiri tímar.

- Tá ið lærara undirvísa í dag, so verður lagt upp til at samstarva nógv meira enn fyrr. Samfelagið krevur tað. Arbeið verður tvørfakligt við at leggja til rættis og eftirmeta. Hyggja vit eftir skúlamenning víða úti í heim, so vísa kanningar, at tað tvørfakliga og lærandi felagsskapir ávirka úrslitið hjá næmingunum heilt týðiligt tann jaliga vegin, og tað ger eisini, at lærarar-

nir trívast væl betur. Men tíverri er ikki orka til tað, tí at undirvísingartímatalið er so høgt. Lærarar mugu undirvísa so nógv og koma ikki til hetta. Tað er ikki gott nokk, tí má tímatalið lækka, sigur Jacob Eli.

Hetta rákið, sum er uttanlands, og sum eisini er komið til Føroya, verður kallað Professionelle lærende fællesskaber. Nakrir skúlar í Føroyum eru byrjaðir at arbeiða á hendan hátt, millum annað Eysturskúlin og Skúlin í Hvalvík.

- Eg kenni hetta frá Eysturskúlanum, har vit hava arbeiðt við tí í eitt ár, og eg vænti, at tað verður sera gott fyri føroyska fólkháskúlan. Vit mugu fáa tíð til hetta fyri at fáa ein betri skúla í Føroyum. Tí má arbeiðstíðin niður, sigur Jacob Eli.

Harðar lønar-samráðingar

Ein av fyrstu stóru uppgávnunum hjá nýggja formanninum í Føroya Lærarafelag, eru lønar-samráðingarnar, ið vera í heyst.

- Lønin er ov lág hjá

Jacob Eli S. Olsen, nýggjur formaður í Føroya Lærarafelag